

„Праця“

Український просвітний тижневник
в Бразилії
виходить в Продентополіс кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000,	піврічно 5\$000.
Для Галичини річно	10 корон.
Для України	5 рублів.
Для Півн. Америки	2·50 дол.
Для Канади	2·50 дол.
Для Аргентини	6 пез.

ПРАЦЯ

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милості і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“. — 3 ус. п. Маркіяна Шашкевича

Ми Українці до скону
В нас є сила Козаків!

Не роздучать нас пі море,
Ні межі чужих край, Гими ам. Укр.

Однока Українська Часопись у Бразилії.

Між молом і ковалом.

Нова Польща ще може ніколи не находилася у такім важкім положенню, як тепер. На зверх предстає усе дуже гарно. Польща є визнана держава, запрошенна до гостинного стола антанти, позабирала собі на Западі від Німців усі найсмачніші куски, на які тільки мала апетит, а на Сході має такі границі, що якби хто з Поляків був про них серіозно заговорив ще тому півтора року назад, його були всадили як небезпечного до дому для божевільних. Польща має поважну армію, має сяк-так наладжений державний апарат і прочі атрибути міжнародної могутності. Варшава є сьогодні визначний центр європейської політики.

Але з усім сказаним, то так, як недавно з німецько-австрійськими побідами. «Ми побіжуємо, побіжуємо — аж до повного розвалу» — можна б тепер у відношенню до Польщі повторити класичні слова, які у своїм часі проголосив в німецькім райхстагу Шайдеман у відношенню до своєї держави. Очевидно жаден Поляк цего не зробить. Поляки переживають місяці своєї могутності, а їх вроджена мегальоманія з природи річи не дає їм спромоги безпристрасно заглянути правді у віchi. З віймком хиба Пілсудського, справді великого державного мужа але також, як ми переконалися, родовитого Поляка зі всіма його прикметами і хибами. Значить: ми мусимо бути приготовані на поновне відіграння пісеньки, якої катеринкову арію ми вже чули за час війни у центральному

відомі росказати гр. Чернін або таки наш сенатор Шелухин. Що значить переговорювати з большевиками, це показало як не мож краще Бересте Литовське і Київ. Але це ще було тоді, як большевики не були там, де є сьогодні. З реляцій знаменитого кореспондента А. Пакета ми знаємо, який грохіт бурливих оплесків привітав промову Леніна на совіцькім конгресі у Москві, коли він після розвалу центральних держав в осені 1918 р. підкреслив влучність мирової політики большевиків. Сьогодніша мирова офензива Леніна і Троцького супроти коаліції Польщі, це ніщо інше, тільки консеквенте продовження давньої, випробованої тактики.

На заключення міра з большевиками треба ще Польщі дозволу коаліції. Бо ця могутна держава, яка так по неронівськи вміє виступати проти своїх, хвилево безоборонних сусідів є така мала, що вистарчить незначного засунення брови Льюїд Джорджа, аби польських міністрів загнати у мисячу діру. На це бути не однократні докази і польська публична опінія зі скрепотом зубів підкреслює цей стан річей.

Але допустім, що коаліція дасть дозвіл на заключення міра. Неважче може бути мова про це, аби погодилися зі собою вогонь і вогда? Між большевизмом а не-большевизмом може бути тільки відношення повної побіди або повної капітуляції. Заключивши з большевицькою Росією мир, Польща найшлабся точно у такім положенню, в якім найшлася після берестейського мира Німеччина і Австрія. Це бувши тільки підхід перед новою боротьбою.

Відкинути? Також зле. Бо Польща видимо перетомилася. Немовboa constrictor проковтнула вона масу жертв і тепер хотіла тільки причайтися десь в куточку, щоби їх супокійно стравити. Але біда, що супокою найти годі. Відкинути мирові предложення, це значить взяти на себе беремя нових жертв у людях, матеріалі і грошах, роспалити нехіть до війни і втому у широких мас до жару соціяльних конфліктів та дати большевицькій агітації в руки снамените знаряддя. Яке є справжнє внутрішнє положення Польщі, про це класично свідчить застanova пасажирського руху на цілий місяць. А прецінь польська Республіка має подостатком вуглевих богацтв, які однаке через війну, через внутрішні розрухи лежать невикористані у землі.

Одно тільки могло спаси і захисти Польшу. Колиби подібно як минулого року існував дурний український жертвенний козел, який зі сходу здергувавши більшевицьку навалу, а якого зате зі западу можна б при помочі доброзичливої коаліції, в першій же літії приятельки Франції, товкти як большевика. На цім Польща знаменито виграла. Та мабуть цей стан вже не повторить ся вдруге.

(Укр. Прапор)

на територіях давнього росийського царства від моря Балтійського аж по море Чорне. В посліднім часі Держава Кавказька побачила своє істноване потверджене децизією Найвищої Ради, коли тимчасом Українська Республіка, яка від двох літ з розпукою боресь о свою непідляглість, до сего часу не дочекалася єшо жадної децизії того рода.

Україна є народностю відмінною від народа росийського (маніфест Петра Великого 1709) Українці рasoю і якняття ся від Росіян. (Парської Академії Росії З мого уряду презиції Републіки Української Нараді, я собі рнути увагу Найвищої географічне положене України Польщею, а Румунією, як створеної на улегчені мирових зносин на востоці Європи. Те саме що не перестає домагатись, єсть здібне викрутити з рівноваги ті різні Держави що ділять восточну Європу. Єслиж противно, Україна побачить свою независимість узнакою, армією червоних, що тепер підкорує молоду Республіку незадовго опинитися поза єї границями, так бо поспішить ся український жовнір привернути порядок, спокій і мир у землю, яку потрафить піддвигнути із її нещастя. I Україна, освобождена з під ярма більшевиків і привернена до стану нормального не лиш послужить за підставу цивілізованому сьвітови помогти росийському народові відзискати утрачену, а також пождану свободу, але представить також для держав Антанти жерело богацтв невичерпаних.

Вже від тепер, Україна може дати Аліянтам збіже, цукор, яйця, цукри, насінє, сушені овочі в такі запобіжні

О визнання самостійної України.

З часописи „France et Ukraine“ довідується:

Члени Антанського ряду, які узнали одну по другій усі держави, які утворилися на просторах давньої Росії уперлися помінути мовчанем найважнішу з тих держав, і найвидатнішу, так під зглядом практичним, як і такої котрої існуване єсть для Альянту найпозитивніше. Граф Тишкевич

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ucranianos no Brasil.
Publica-se em Prudentópolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100рс. а
стиха. Більші по 200рс. За вся
кі оголошення платить ся згори.

PRACIA
Prudentópolis
Paraná - Brz.
ВИДАВЦІ: Видавнича спілка

Але з усім сказаним, то так, як недавно з німецько-австрійськими побідами. «Ми побіжуємо, побіжуємо — аж до повного розвалу» — можна б тепер у відношенню до Польщі повторити класичні слова, які у своїм часі проголосив в німецькім райхстагу Шайдеман у відношенню до своєї держави. Очевидно жаден Поляк це не зробить. Поляки переживають місяці своєї могутності, а їх вроджена мегальоманія з природи річи не дає їм спромоги безпристрасно заглянути правді у віchi. З виїмком хиба Пілсудського, справді великого державного мужа але також, як ми переконалися, родовитого Поляка зі всіма його прокметами і хибами. Значить: ми мусимо бути приготовані на поновне відіграння пісоньки, якої катерикову арію ми вже чули за час війни у центральних держав до сходу.

Що має робити Польща з мировими предложеннями большевиків? С дві можливості: приняти їх або відкинути.

Приняти? Це значить увійти з большевицькими делегаціями у переговори, про які дечого ціка-

Никола Бурлака.

За Тата, Маму і Україну.

1)

Коли Гринько побачив почтаря, кинув товаришів і підігн щоб підігн відобрести лист.

На високи підігн до хати, де мати ладила вечерю. Отворили письмо, яке прийшло від української команди.

У коротких словах звіщали, що Василь Мороз, батько Гринька, зістав убитий під Галичем у борбі з Ляхами.

Декілька сердечних слів з пошаною для небіщика мали осолодити гірку новину вдовиці і її сирот однакові.

Не заплакала вона, а стала непорушна, остоціла.

Не могла зрозуміти, що вже ніколи не побачить свого молодого мужа, такого здорового, ясного.

Бож і ясний він був собою. Соколом ливився синими очима, на такім веселім, ширім лиці.

Немов'го видить перед собою, стрункого та високого, з золотими кучерими на високім лобі.

Шірвав Гринько за листа, скоро пробіг очима раз, другий і зблів як полотно.

«Татую мій голодкий!» заголосив хлопчина.

Прочухила мати, припала до дитини, обіймила, і так візоб стали плакати і

коаліції. Во ця могутна держава, яка так по неронівські вміє виступати проти своїх, хвилево без боронних сусідів є така мала, що вистарчить незначного засунення брови Льюїд Джорджа, аби польських міністрів загнати у мисячу діру. На це були не однократні докази і польська публична опінія зі скріготом зубів підкреслює цей стан річей.

Але допустім, що коаліція дасть дозвіл на заключення міра. Неваже може бути мова про це, аби погодилися зі собою вогонь і вода? Між большевизмом а не-большевизмом може бути тільки відношення повної побіди або повної каптуляції. Заключивши з большевицькою Росією мир, Польща найшлабся точно у такім положенні, в якім найшлася після берестейського міра Німеччина і Австрія. Це бувши тільки віддих перед новою боротьбою. А до цього, після міра треба б впустити у свої границі троянського коня в формі ріжких союзників посольств, делегацій і місій, які мають цю прокмету, що звичайно з бігом перемінюються в динаміт.

зводити за поляглим українським жівіром.

«Не взяла тебе ні московська, ні таліянська куля. Убили тебе ляхи на нашій землі. Убив тебе напасник, що розбоєм пішов на наші краї. Здалекої Америки приїхали розбішаки, щоби відобрести тобі жите.»

Оттакі ридання із Морозової хати подали вістку по селі, що Василь погиб у бою.

* * *

Було вже близько півночі, коли на дворі до села дав ся чути туїт коней. Брязкали водила, цвенькнула шабля обшаблю, а час від часу заводила ся розмова. Було чути розговір польський, а то часом перепалося і англійські слова. Се відділ карної експедиції Галера зближався до села.

Лицькі розбішаки перехвалювались між собою.

«Я привезу гарну пам'ятку із сеї війни до Шікаго» обізвався оден, «з тої церкви, що нині спалили я здобув з престола щиро золоту чашу. Буду мати гарний пугар до окраси дому.»

«А я» перехвалював ся другий, «із церковних риз буду мав досить всіх крісл з оббіци, як верну до Злучених Держав.»

«Меш' начхати на таке» прилучився третій. «У мене грун кеш.»

«Кеш чи в старого без милосердя. Заплакали жиди-

Одно тільки могло спаси і захисти Польщу. Коли буде як минулого року існував дурний український жертвенний козел, який зі сходу здергував більшевицьку навалу, а якого зате зі западу можна б при помочі доброзичливої коаліції, в першій же лінії приятельки Франції, товкти як большевика. На цім Польща знаменито виграла. Та мабуть цей стан вже не повторить ся відруге.

(«Укр. Прапор»)

О визнання самостійної України.

З часописи „France et Ukraine“ довідуємося:

Члени Антанського ряду, які узнали одну по другій усі держави, які утворилися на просторах давній Росії уперлися помінути мовчанем найважніші з тих держав і найвидатніші, так під зглядом практичним, як і такої котрої існування є для Альянтів найпозитивніше. Граф Тишкевич президент Делегації Української Республіки в Парижі, звернувшись в тій справі з слідуючою відою до президента Найвишої Мірової Ради:

Шане Президент!

Мирова Конференція поступенно узнала усі ряди Держав утворених

створеної на улегнені мирових зносин на востоці Європи. Те саме що не перестає домагатись, єсть здібні викрутити з рівноваги ті різні Держави що ділять восточну Європу. Ізміж противно, Україна побачить свою независимість узаною, армією червоних, що тепер підкорює молоду Республіку незадовго опинитися поза єї границями, так бо поспішить ся український жовнір привернути порядок, спокій і мир у землю, яку потрафить піддвигнути із єї нещастя. І Україна, освободжена з під ярма большевиків і привернена до стану нормального не лише послужить за підставу цивілізованому съвітови помогти росийському народові відзискати утрачену, а також пожадану свободу, але представить також для держав Антанти жерело богаць невичерпаніх.

Вже від тепер, Україна може дати Аліантам збіже, цукор, яйця, шкіри, насінє, сушені овочі в такій значній скількості, що запобіжить крізі економічній яка грозить Західній Європі.

Україна посідає всі конституційні елементи народу демократично упорядкованого. Від хвилі узнання

злоті чи банкнотах, аби тільки готівка». нята в один голос від перестраху та зажалю за ділом. Засвистали нагайки, бути жидівські діти, а Жидівки витягають із коршми.

Дармо просить старик, дармо присягає на все святощі, що се цілий його маєток.

Бути кольбами, колють багнетами, коляшуть упавшого острогами, обцасами. Якесь час простогнував, а далі цілком затих. Замучили старого Лейба до смерті.

Кинули ся звірі до ванкіра, перешукали під і під коршму, повипивали напої і що варгнішого було винесли на діві, а відтак підпалили усьо.

Згорів з коршмою труп Лейба і маленька дитина, яка в колисці лишила ся.

Між тим подібна робота ішла по цілому селі. Ляцький шпігун показував на хати найчільніших українських людей. Киданіся кати на щойно розбуджених людій. Мордували безпощадно мушчин, по бестіяльськи знищали ся і насилували жінниці убиваючи жертві, коли насилали ся.

Підвів донощик кількох до Морозової хати. Васплиха як узріла польські мундир, розбудила хлопця.

Бігай сину, чимскоріше до вуйка, на прийдуть до нас, шептом повіла і показала на вікно в ванкіри, щоби туди війті. Раз-два Гринько пробрав ся через вузеньке віко і щез у нічний пітьм

езависимості нашої держави, ряд уде в повній владі, в згоді зі сіма партіями скликати парламент кий установить конституційні права для краю, а сі, будьте певні, будуть звернені до оборони власності приватної, етнічної меншості прав особистих, бо селянин український, який творить 90 процентів населення має ясне і здоро-е поняття про тривалість порядку загального, угрупованім на сво-оді совісти і на приписах індиві-уальної власності.

Так, отже, позволяю собі ще раз вернутися до Найв. Ради о уз-анс Ряду Української Республіки, твореної на принципах поданих Ільовою Нарадою, щоби народили вже раз самі собою ряди-и ся!

Як дивляться Поляки і представників на-ного уряду в Польщі?

Міністер закордонних справ Польщі Патек мав розмову з представником російської часописі "Россія", в якій так про українське питання Петлюру:

"Чисто австрійсько-фашистська (!!). Як що Україна, то вона являється небезпекою для нас і відбувається на хвилину, коли виступити проти нас будуть, евентуально, не проти Українців (!)."

В справі польсько-українських переговорів Патек заявив, що поляки ніколи не трактували Петлюру як політичного діяча. "Ми вивилися на него тільки як на банду (!!), яким можна до-ре покористуватися в боротьбі з большевиками. І справді, як та-го ми його й допустили".

Так промовляє офіційний польський представник про голову свій держави, з якою його правительство веде переговори. Чи суроди цього можна вірити польским обіцянкам? Думаемо, що при теперішніх умовах ві! Тому не диво, що варшавські Українці зачинають уже пессимістично висловлюватися про Поляків, особливо коли показалося, що польська влада на Україні ніяким чином не хоче рахуватися з потребами української людності й імогами правительства. "Український Продор"...

ком соціалістичної) і наприклад "Слово Польське" пише: "Час уже нарешті відмовити >гостину< воячуому з Польщею Петлюрі, не забуваючи однак при тім задер-жати тих шість пудів золота, які правно (?) належать польському скарбові".

Вісти з України.

Безпалко, український міністер праці, про якого були донесення, немов би він перейшов до большевиків, прибув до Варшави. У рефераті в клубі польських сеймових послів він заявив що Польща може дістати зерно з України.

Франція обіцює Полякам частину Поділля і Волині за участь в боротьбі з большевиками. Доносить про се польський соціалітичний дневник "Напшуд".

Нарада, представників пограничних держав відбулася в половині січня в Варшаві. Нараду скликало польське правительство. Присутнimi були представники Литви, Естонії, Фінляндії, України і Кавказу. Рада віднесла ся до польського правительства, аби воно постановило признання тих держав за усліві мирі з Росією.

Українські війска відступили з Одеси на лінію Тирасполь-Роздільна-Северинівка і там стали до битви з большевиками та побили їх. Большевики мали великі втрати.

ОТАМАН МАЖНО з 30.000 повстанців держить територію між Єлісаветом і Миколаєвом. Повстанці під проводом отамана Шуби в Чернігівщині з'організували проти большевиків 56 сіл. Сі повстанці послугуються гарматами та машиновими крісами. Повстанці отамана Осаула удержануть область між Могилевом, Царгородом Джурином і Ямполем.

Прем'єр Мазепа висловлює переконання, що Україна буде гробом для большевиків. До весни не стане на Україні ні одного большевицького жовніра. Усі селяни повстануть проти червоних наїздників. Прем'єр надіється, що західні держави збудують підвальні міри в Європі, коли признають независимість України і дадуть Україні матеріальну поміч.

Немає міграції дітей на Україні.

Екзекутивний комітет міжнародного союзу помочі дітям повідомляє, що Україна так пересичена заразами, що хто туди приде, мусить заразитися. Щодо дітей, то не знаємо, чи вдергалися які діти до 7-ого року при житті. Майор Lederrey не пригадує собі, чи бачив які малі діти на Україні.

Українська гімназія в Чорткові.

Гурток українського педагогічного товариства відновлює в Чорткові приватну гімназію з українською викладовою мовою.

Нова гімназія в Камянці.

Подільське товариство "Просвіта" відкриває в Камянці мішану 8-ми класову гімназію зі всіма правами державних середніх шкіл.

Тиф на Україні.

Володимир Гвоздович, член центрального комітету Українського Червоного Хреста в Камянці, приїхав до Відня за санітарно-

утікачів умирають люди від тифу. Лютиється теж віспа, а нема чим щепити. Були й випадки чуми.

Людей обгортає пряма резигнація й кождий жде смерті. Жидівська людність звернулась по поміч до чортківського рабіна "чудотворця", який порадив відбити вінчання молодої пари на цвинтарі. Однака хоч цю церемонію відбуло в Камянці, пошесть шириться дальше.

Ціла надія на поміч чужих. Американський комітет для поборювання тифу обіцяв поміч, однака до 16 грудня обіцянка не була ще сповнена.

Банк угорської України.

Чеський Банк "Зівностенска Банка" робить приготовання до засновання самостійного банку у підкарпатській Україні. Банк буде називатися "Русінско-Чеська Банка" і буде містити ся в Ужгороді. В тій цілі застується ся товариство на удачах з капіталом від трьох до чотирьох міліонів корон.

Увільнене політичних вязнів.

Згідно з постановою польської ради міністрів відбувається увільнення всіх інтернованих Українців зі Східної Галичини. Людям, що повтікали з тaborів інтернованих, дано знати, що можуть вертати до дому.

Польські воєводи в Галичині.

Після донесень старокраївих газет, іменували польські власти трьох воєводів для Східної Галичини, а саме посол Тарнавські в Перемишлі, граф Скарбек у Львові і Ценські в Тернополі.

Професор Грушевський,

як подають країві часописи, вернувшись з конференції в Люзенрі поїхав до Праги в справі поінформовання Чехів про українське питання. З Праги виїхав до Відня.

Голод і пятнистий тиф.

"Гонець Волинські" доносить, що в ковельському повіті пятнистий тифдесяткує населення. Причиною цього є недостача живи, так, що стрічаються нераз випадки голодової смерті. І так умерли голодовою смертю в Калинівці 2 особи, в Черкасах 5 осіб, в Краснодовю 3 особи, в Гупалах 2 особи і в Довгіоносах, Мошоні й Городищах по одній особі.

Заходом американського Червоного Хреста відкрито в селі Заболоті, більського повіту, дешеву кухню для голодного населення. Управу цієї кухні віддано місцевому православному священикові.

Український тижневник у Варшаві.

"Нова Реформа" з 4. лютого доносить з Варшави:

Член української надзвичайної дипломатичної місії в Польщі п. Павлюк у звязку з донесенням "Впереду" заявляє, що ніколи не належав до прихильників гетьмана Скоропадського, а навпаки є приклонником і речником порозуміння між Україною й Польщею і в тій цілі перебуває у Варшаві. Пан Павлюк у найближшому часі видаватиме у Варшаві український тижневник, який служитиме справі волі України й польсько-українського порозуміння.

Новий український фронт.

В районі Жмеринка-Бірзула-Рибниця утворився новий український фронт проти большевиків як продовження польського фронту.

Рішення про Східну Галичину відложено.

Краківський "Час доносить":

Польський міністер закордонних справ

Патек у сеймовій дискусії над східно-галицьким питанням, відчитав 5 лютого такий

лист Клеманса до польської делегації у Парижі: "Найвища Рада постановила відложить

переведення постанови, що віддавала Польщі

мандат про Східну Галичину. Ціла справа

сподівається, що східно-галицька справа

шивидко прийде на порядок днівний.

Уряд Мазепи.

"Воля" доносить з України, що уряд Мазепи перебуває тепер у Могилові. Подільському й зирається переїхати до Одеси.

Мазепа стоїть цілий час у зв'язку з отаманом Петлюрою.

Французький уряд і Україна.

Із добре поінформованих джерел доносять, що французький уряд зачинає змінити своє відношення до української справи й готов під деякими умовами признати незалежність України.

Французький уряд призначив окремого дипломатичного представника до української парижської делегації, який має завдання підтримувати постійні зв'язки французького уряду з українською делегацією.

"Газета Вечорна" про положення на Україні.

"Газета Вечорна" з 20 січня пише, що по цілій Україні тепер шаліє анархія. Із за недостачі якої небудь влади, деякі повіти, а навіть міста й села правляться самостійно.

Дорожнеча по цілій Україні страшна і ціни такі, що про них ніхто ніде не має поняття. Так, наприклад, подорож з Києва до фронту кущує аж 22.000 царських рублів (?). А що паперова монета не має ніякої вимінної вартості, тому процвітає замінна торговля. Так напримір золотий гординник дається за кілька кільограмів муки (?), а в Києвіплачено 16.000 карб. за пуд білої муки (ци ціни видаються нам таки приблизені — Ред.).

Головною причиною погрому Денікіна було те, що українські війська в околицях Бердичова напали на тил добровольців. Місто Бердичів так збомбардовано й знищено Денікіном, що з міста остали тільки руїни, а жидівське населення майже вирізане в пень (така сама доля й Фастова, Ред.). На занятих поляками областях "зольшевізовані" громади ворожо настроєні до польського війська. За те багаті верстви населення (читай, польські поміщики, Ред.), особливо німецькі та чеські кольонії, відносяться до поляків прихильно.

Сазанов і Мілюков про Україну.

Колчаківсько-денікінський міністер закордонних справ, Сазанов, який тепер перевівся в Варшаву, заявив редакторові "Газети Варшавської", що Росія признає незалежність Польщі в її етнографічних границях, але ніколи не признає інших держав, що потворилися на території колишньої Росії.

Незалежність Латвії й Естонії тимчасові. Білоруси, Волині, Поділля й доступу до Балтику москалі ніколи не зреуться, так само не признають України. Однака Польщі Росія готова відступити цілу Холмщину й Білоцерківський округ ради добросусідських відносин. М'люков заявив у "Morning Post", що

ю проти Українців (!). В справі польсько-українських переговорів Патек заявив, що поляки ніколи не трактували Печору як політичного діяча. „Ми звалися на него тільки як на жда банди (!!), яким можна додре покористуватися в боротьбі з большевиками. І справді, як такого ми його й допустили“.

Так промовляє офіційний польський представник про голову її держави, з якою його правительство веде переговори. Чи суспільнота цього можна вірити польским обіцянкам? Думаемо, що її теперішніх умовах ві! Тому не диво, що варшавські Українці зачинають уже пессимістично ілюструватися про Поляків, осотивко коли показалося, що польська влада на Україні ніяким чином не хоче рахуватися з потребами української людності й ім'ям правителства. „Український Прапор“ доносить, що гаман Петлюра розчарувався в поляках. У листах до політичних супротивників він підчеркує їх близькість і лицемірність і зазначає, що на поміч від них нема чого сподіватися.

Подібно як пан Патек висловлюється і польська преса (з виїм-

ж тим «хробрі рицажі» добувалися дверей.

Не чекають поки їм отворять, пото-щили вікно і повлізали один за другим до хати?

Се виділи сусіди, що зі страхом при-надали ся усюому з поза плотів.

А що далі сталося, сего не знає ніхтільки догадатись можна.

Було чути метушню, відтак страшний їк одного з жовнірів, описля впав віл, один, другий, вілтак жовніри вили з хати і підвалили причолок.

Коли Гринько прибіг із вуйком Максимом, хата горіла. Жовнірів вже не було.

Скоро вбігли до середини і побічили силиху мертву, а коло неї лежав жовнір, пробитий багнетом. Догадувалися, що вдова в своїй обороні вихопила багнет одного із збуїв і ним пробила його напасника. За се другі опришкили й з револьверів.

Ухопив брат тіло сестри і виніс з огорожі. А Гринько на диво всім ані не заакав. Тільки затиснені уста і незвичай-блідість лица свідчили про той біль, який мучив його унутрі. Коли по хвилі воглинулися за ним, Гринька по було.

(Дальше буде.)

більшевицького жовніра. Тануть проти червоних наїздників. Прем'єр надіється, що західні держави збудують підвалини миру в Європі, коли признають независимість України і дадуть Україні матеріальну поміч.

Нема мглих дітей на Україні.

Екзекутивний комітет міжнародного союза помочі дітям повідомляє, що Україна так пересичена заразами, що хто туди приїде, мусить заразитися. Щодо дітей, то не знаємо, чи вдергалися які діти до 7-ого року при життю. Майор Lederrey не пригадує собі, чи бачив які малі діти на Україні.

Українська гімназія в Чорткові.

Гурток українського педагогічного товариства відновлює в Чорткові приватну гімназію з українською викладовою мовою.

Нова гімназія в Камянці.

Подільське товариство „Просвіта“ відкриває в Камянці мішану 8-ми класову гімназію зі всіма правами державних середніх шкіл.

Тиф на Україні.

Володимир Гвоздович, член центрального комітету Українського Червоного Хреста в Камянці, приїхав до Відня за санітарною підмогою і заявив дописувателеві „Арбайтер Цайтунг“ таке:

Україна виставлена тепер на панування всіх можливих пошестий, від яких умирають цілі села. Найгірше лютує пятнистий тиф. У самому Камянці лежить 5.000 хорих, а у західній частині заславського повіту налічується аж 24.000 хорих. Для цих останніх мається 4 лікарів і всі вони не можуть виконувати служби, бо один помер, а трохи лежить хорих. Навіть у поїздах польських

осіб, в Краснодові з особи, в Гулагах з особи і в Довгоносах, Мошоні й Городищах по одній особі.

Заходом американського Червоного Хреста відкрито в селі Заболоті, більського по-віту, дешеву кухню для голодного населення. Управу цієї кухні віддано місцевому православному священикові.

Український тижневник у Варшаві.

„Нова Реформа“ з 4. лютого доносить з Варшави:

Член української надзвичайної дипломатичної місії в Польщі п. Павлюк у звязку з донесенням „Впереду“ заявляє, що ніколи не належав до прихильників гетьмана Скоропадського, а навпаки в приклонником і речником порозуміння між Україною й Польщею і в тій цілі перебуває у Варшаві. Пан Павлюк у найближшому часі видаватиме у Варшаві український тижневник, який служитиме справі волі України й польсько-українського порозуміння.

Новий український фронт.

В районі Жмеринка-Бірзула-Рибниця утворився новий український фронт проти большевиків як продовження польського фронту.

Українське військо збільшилося через добровольців і мобілізацію й росташовано на півдні України. На стації Вапнярка були безрезультатні бої з большевиками.

Правительство Мазепи заявляє, що ані воно, ані українське військо не шукали зв'язку з російськими большевиками й не будуть шукати.

Українські залоги стоять у містах Могилів, Ямпіль і Бар.

було те, що українські війська відбили Бердичів напали на тил добровольців. Місто Бердичів так збомбардовано й знищено Деніком, що з міста остали тільки руїни, а жидівське населення майже виране в пень (така сама доля й Фастова, Ред.). На занятих поляками областях „збльшевизовані“ громади ворожо настроєні до польського війська. За те багаті верстви населення (читай, польські поміщики, Ред.), особливо німецькі та чеські кольонії, відносяться до поляків прихильно.

Сазанов і Мілюков про Україну.

Колчаківсько-денікінський міністер закордонних справ, Сазанов, який тепер перебуває в Варшаві, заявив редакторові „Газети Варшавської“, що Росія признає незалежність Польщі в її етнографічних границях, але ніколи не признає інших держав, що потворилися на території колишньої Росії.

Незалежність Латвії й Естонії тимчасові. Білоруси, Волині, Поділля й доступу до Балтику москалі ніколи не зреутуться, та саме не признають України. Однаке Польщі Росія готова відступити цілу Холмщину й Білостоцький округ ради добросусідських відносин.

М'юков заявив у „Morning Post“, що Україна дістане автономію, але не таку як прибалтійські держави.

Італійська преса називає президента Зл. Держав брутальним влізівецем.

Вся італійська преса є дуже обурена на президента Вільзона за його вмішування в справи європейських держав, що відтягає полагоджене міра в Європі. З причини вмішування ся Вільзона справа Адріатику не

матусю, спасибі братчику, сестричко, Настусю... Що, ні? Спробуйте, а побачите!

Діточий Кутик.

Самоцьвіти.

Хочу чогось науки Вас, Діти. То здається Вам. То знаєте, старші люди беруть часом роблять собі з паперу таку книжочку і в неї записують то, що для них є важне. Таку книжочку називають записником. Зробіть і Ви собі таку книжочку, такий записник, будете записувати у него — що? Ану вгадайте! Ні? То я Вам скажу. Хочу, щоб Ви записували у него мудрі слова, мудрі гадки; они Вам згадуються в Вашім життю. А де їх взяти? Аво, самоцьвіти! То ми так назовемо собі toti мудрі гадки, toti мудрі виречения. Я буду Вам їх у Діточім Кутку виписував, а Ви перепишете собі до свого записничка. Ну, добре? Уважайте-ж! Найже ті самоцьвіти, ся гадка віде перша.

Люба дитино, не забувай дякувати. За все, що від кого дістанеш, за кожу послугу, ба, за коже добре слово треба дякувати. — Застановись, чи ти дякуеш за все. „Дякую“ маленькое слово; але як його бракує, то таки богато хибє.

Запишіть же собі сей самоцьвітск у свій записничок, а ще більше у серце і не забудьте від сеї хвилі за все, хочби і за найменше дякувати.

Дістанеш що від тата, мами, поцілуй їх в руку і скажи: дякую; дась тобі хто води, скажи: дякую красненько; услужить тобі хто в чім, подякуй також. Нічо без подяки!

Замість казати дякую або дякую красненько, можеш сказати спасибі! Ой як то гарно виглядало-б перед людьми, а Ангел Хоронитель Ваш як тішив би ся і Преч. Мати і Ісус Христос в небі, як би почули, що всі українські діти говорять: Спасибі

вакації. Дочекали ся, приїхали мамуся, похвалили за добру клясу, завели до церкви подякувати Преч. Діві Марії тай Ангелови Хоронителеви за поміч в науці, і подякувавши ширенъко зі слезами в очах, гайдя до дому нг кольонію.

Приїхали. Дома віжидали всі. Навіть старий брисько. Він вибіг аж на кінець улиці, скочив на віз, не втерпів, щоб не привитатись зі своїми товаришами забави і єму скучно було за ними. Гадав, що як тамти лут, так і сего року будуть разом виправляти всякі забави. Та ба, завів ся. Петрус і Зоня вернули статочніші, як торік були. Пізнали, що забава, то лише додаток, а важніше, то знане. Як годі самою водою жити, так й сама забава не дасть чоловікові щастя. Виїзджаючи на вакації, постановили собі попри всякі забави вчити ся історії України-Русі. Які з них будуть Українці, як не будуть знали, звідки взяли ся, як то в давнину жили, яких мали князів, як воювали своїх ворогів. Так они собі обов'є гадали і на четвертий день по приїзді зачали свою науку.

Першого і другого дня обігли обійтє, третього дні обгорнула Зоня свої цвітки, а четвертого науку.

Дарма, що Брисько вертів ся, нудив ся, аж гавкав з персердя, що Зоня і Петрус ціло пів години вичитували історію Руси-України. Що наук, то наук, а то ще така рідна-рідненська. Так було що дня, все по пів години. Часом, як чого не знали самі, то мамуся їм обяснили, а татко приходили хиба на іспит, що бував раз на тиждень. Зараз по першім іспиті дістали гарний даруночок — образ св. Володимира князя українського і св. Ольги, княгині, оба оправлені в золочені рами.

З кінцем вакації була вся історія в голові, уміли є і Зоня і Петрик як Отче наш.

Тай не лише в голові була, була ще більше в серденьку. Ох як они полюбили землєнку Україну тай є бувальщину, так і они стали мудрими Русинами—Українцями.

де скоро полагоджена і через се-
ка преса називав його "брутальним
цем".

Робітничі заворушення в Італії.

Олицях Генуї, в Італії, прийшло до
них забурень і бійки між війском а-
кадами. Причиною заворушення є се-
вітителі фабрик рішили зменшити
ко робітникам і казали позамикати фа-
брику. Робітники відмовились працю-
ти знижену платню.

Найновійші вісти.

нав американський на повнім
тано дні 19. м. м. ухвалив
шостію голосів відкинути вер-
сий мировий трактат та
лати се Вільзонови.

Пересторога!

ІДІТЬТЕ І ДРУГИМ ПЕРЕКАЗУЙТЕ!

палась мені у руки, «Газета Польська»
ній статі від редакції, чи навіть кон-
в польського під наголовком «остеже-
нікім відгрожують ся українським съя-
нкам, а передовсім ОО. Василианам що,
е хотять поклонитись польській нагайці
е хотять самі власними руками затяг-
ти на шні свої польській стрічок. В ста-
ні сидуть ся Поляки поріжнити нас
шими провідниками духовними і народ-
и себто священниками. Пускають туман
немов то Польща несе волю Україні.
кажіть мені панове з «Газети Польської»
все вже самі з розуму війшли чи думає-
шо ми вже не орудуєм здоровими змис-
ли? Ви нам несете волю? Ви, щосьте нас
били віками, все щосьте в Австрії над
ви наточили з нашого українського на-
ву. Ви Поляки съміте еще казати що Ук-
рі несете спасене? Тож се чист: вже з
є вини! Чи гадаєте, що вам і нині
весь ся штука яка вдалась тому років кіль-
найцять, коли то Ви в посліднім своїм пов-
анню за патрона обібрали собі нашого
віщеномуучника Йосафата? Минули ті
ж, нині наш український народ вже съв-
сете волю — культуру. Яка ваша куль-
тура переконаетесь найліпше если возьмете
ку небуть нашу українську часопись, хо-
айби і «Працю», там найдете гарні цвіти
ашої культури. Чому не перечите тому
де відгрожується. Я хочу у сїй моїй до-
ні подати до загальної відомості кілька
разків польської культури які явились у
шай кольонії Бара Фей. Тутейша наша ук-
раїнська кольонія мала те щастє що єї об-
радили довкола і густо поперекладали дов-
кола Поляками, тож кождий з нас вже
з 25 літ добре досвітчає на собі поль-
ської культури. Гарною цвіткою польської
цивілізації явилась зрубане місийного
креста біля нашої церкви, яке сповнили
Поляки в році 1900 за намовою поль-
ського ксьонда з Ріло Кліро небіщика
Шпетарского. Вражало се польські чувства
що крест той має три перекрестья. Доказом
того може би польський конзуль оглядини
еще і нині, бо ти той крест інаново спілі. Кождий з нас Барафейців міг би вивести свої
Поляки обильжали на-

Адвокат

Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у Прудентополі.

Принимає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні.
Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі спра-
ви входячі в обсяг адвокатури. Інтересанти най удають
ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі спра-
ви предкладаєте в українській мові.

Канцелярія містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір!

ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!
Linha Ivahy — Prudentopolis —
Parana.

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ:

Поручаю всім Українцям мій новоотворений склеп.
Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку дома-
шнього. Купую збіже герву і всякі продукти кольонія-
льні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жа-
ден Українець не може оминути, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Шкленяр і Син.

Великий склад ріжнородних матерій — зелія і прочих.
Агенція Банків: »Banco do Brasil«, »Banco Francez
e Italiano« і »Banco Nacional do Commercio«.

Суб-Агенція компанії асекураторії земельних і вод-
них (морської): »Companhia Aliança da Bahia«.

Стала кореспонденція комерціяльна (гандлева) з най-
більшими фірмами.

Купують в великій скількості: герву, віск, і мід.
Говорить ся по Українськи.

SZKLENIARZ & FILHO.
Telegr. „SZKLENIARZ“
Prudentopolis — Parana — Brasil.

ніcoli. А панам Полякам з »Газети Поль-
ської« раджу щоб тую волю-шастє яке нам
обіцюєте скловате для себе, нетрудно щоб
і ви вже по своїй волі не плакали. Чи не
бачите що жовнір німецький збройну руку
подав большевикові? Скажіть, вгадайте про-
ти кого в першій мірі вони мають собі по-
магати?

Чуваніть ся дальше що Француз вам на ве-
кі Галичину при обіцяє. Українець з Бара Фей.

Жертви на голодних у Галичині.

Прудентополіс:

Андрій Татарин 10\$ — кружок дівчат
9\$800 — на весілю у П. Ми-хайли-
шина 8\$100 — на весілю у М. Гор-
батого 5\$500 — на весілю в Емілії Зубик
6\$200 — Марія Сидор (з кружка) 5\$200

желізничний в станах Alagoas — Parahy-
ba і Rio Grande do Norte з причини страй-
ків дуже ослаблений.

Доходи поштові. Чистого доходу з почт

у Бразилії обчислють на 12,228,089\$000.

у провінції Петрополіс 21. м. м. упав ве-
ликий дощ, що спричинив значні шкоди.

В Паранагві вкоротці має розпочатись

робота при розширеню пристані.

Бугле бразилійське, яке Бразилія тран-
спортує до півн. Америки і інших держав,

як про се повідомляє бразилійський амба-
садор з Америки, узано за найлучше.

В стані С. Катарина замикають школи, у
котрих не учать бразилійського язика. До-
сі ряд позамикав вже много, і дальше єще

слідить за такими.

В. Коропів.

Укр. народний герой СЕМЕН ПЕТЛЮРА.

Найбільший український склеп в Прудентополі Василя Войтовича.

Продається по ціні уміркованій. Однока фірма,
яка вдсвільить Вас за Ваші гроші! Вступіть і пере-
конайтесь, що то не коштує нічого.

Більший вибір найріжнородніших матерій, най-
модніших кольорів касеміри, коців, готових
убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стя-
жок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до ши-
тя, вишивання і ручних робіт, зимових шалів, парфуму,
перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза,
пасті «Фаворіта» і шнурівок; книжок, та прибо-
рів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсіді: хміль, олій до фарб, сувічки
мільові, а подостатком муки найліпших марок, солі
грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber,
Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини
кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами,
незріваного смаку паленої і чай з Індії.

Завсіді съвіже насінє.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ-
яку узано за найміцнішу, найлекшту і найпрактич-
нішою до мурівания; ЧЕРЕПІЦЮ: витревалу, най-
меньшої ваги, а найсильнішую. Скуповую на велику
скалю герву та інші краєві продукти.

Посідаю велике і рівне подвіре на заїзд, а на
случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
Prudentopolis, Paraná, Brazil.

Чи пили Ви коли каву з української фабрики?
Зайдіть до Григорія Кушніра кольонія Шавієр да
Сільва — Папандуа С. Катаріна.
Там дістанете: каву палену найліпшої якості — без до-
мішок ароматичного запаху в фабриці «ІТАЙО».

Kuchnir Gregorio Colonia Xavier da Silva
corr. Papanduva S. Catharina.

гає справі, а тільки шкодить. Найбільше
такої пустої критики і ріжних плянів видно
у таких людей, котрі звичайно нічого не
роблять для народної справи і тільки шу-
кають способу, як би викрутитись від жер-
тви на народну ціль. А дійсний патріот і
працює для народної справи і жертває
і не говорить високопарного пустомельства
а як критикує, то не для критики і для
слави, але на те, щоби направити зло і
помогти загально-народній справі. Таких
людів треба народови, котрій стає до бу-
дівні своєї держави.

Таких людів треба Україні як Семен Пет-
люра — людій ідейних, що ціле життє

своє посвячують для народу.

Тож читайте його житепись і ідіть його
слідами, а тоді поможете Україні виграти
у слушній боротьбі за свободу народу і
поможете при організаційній праці Україн-
ської Республіки.

* * *

В життю кожного народа бувають часи,
коли колективна воля всієї людності
може засягнути якогось одного бажання;

найшість, коли то Ви в посліднім своїм пованню за патрона обібрали собі нашого зашевомученика Йосафата? Мишли тільки, які наш український народ вже сьвій, вже знає які ви нам приятелі, як ви засете волю — культуру. Яка ваша культура переконаетесь найліпше если возьмете волю небуту нашу українську часопись, хо-
 діби і «Працю», там найдете гарні цвіти нашої культури. Чому не перечите тому же відгрожується. Я хочу у сій моїй донесі подати до загальної відомості кілька розкіш польської культури які явились у нашій кольонії Бара Фей. Тутешша наша українська кольонія мала те щастє що вії обсадили довкола і густо поперекладали довкола Поляками, тож кожий з нас вже від 25 літ добре досвідчав на собі польської культури. Гарною цвіткою польської цивілізації являється зрубане місійного хреста біля нашої церкви, яке сповнили Поляки в році 1900 за намовою польського ксьондза з Ріо Кляро небіщика Шетарського. Вражало се польські чувства що крест той має три переверстя. Доказом того може пан польський консул оглядати ще і нині, бо ми той крест наново споili. Кождий з нас Барафейців мігби вивести свої особисті жалі як нераз Поляки обиджали наші чувства релігійні і народні. Польська культура показалась також тепер дуже гарно на особі одного кольоніста Німця. Називає ся він Іван Ікер, есть то чоловік тихий працьовитий; замешкує між нами вже зо 20 літ. До Поляків відносився все дуже прихильно членко. В чим міг старався ім прислужитись, чоловік він учений і знанием своїм радо кожному хто потребував ставав на поміч. Доказом того есть се що перед відвідав его особисто Поляк тодішній австрійський консул, як називав ся я вже забув, якось по польськи.

І коли Бразилія виповіла війну Німеччині, тутешні Поляки зараз показали свою культуру. Одея Поляк в білій день вистрілив в того спокійного кольоніста Німця, батька тринайштеро дітей два набої шротів. Свідками того можуть бути Польські Сестри Мілосердія на Ріо Кляро, що ті шроти тому Німцеві вимали. Процес тягнеться ще до нині. Недавно з побоїв культурних Поляків згинуло ємуж три штуки худоби. Не мене місяць щоби не було у него якого нового доказу польської культури як обстрижене конам гриви-хвоста, розібране портери, випущене власної худоби в свою школу і таке інше. Якаж то гарна квітка польської культури знущається над невинними — «забіць ю бо то псакроф Немец — Шваб».

Я є певний, що таких і подібних цвітків можна би назбирати з вождою кольонії не мало, так, що з них можна би звязати гарну китицю для польського пана козула. А редакцію «Праці» прошу щоб отворила на своїх сторінках окремий на се відділ під наголоском: «Польська культура в Бразилії».

Нехай би перегонав ся і зпізнав польський пан консул чому то Українці не режі-
 струють ся на польських підданих, се тому бо ім польська культура боком відходить, от-
 знайте чому. Українці в Парані і в цілій Бразилії нехай з Вас ніхто не важить ся резі-
 стровати себе на польського підданого, се со-
 ром се ганьба самому у ярмо неволі пізти.
 Нехай всім послужить за примір наша українська кольонія Бара Фей. Хотій нас мало бо заledvi 20 років, хотій ми окруженні Поляками піхто з нас не записався на Поляка і не за-
 пише ся, щоб там неизнати що пан консул обіцював. Ми з сусідами Поляками хочемо жити мирно, але самі Поляками не будемо

ніколи. А панам Полякам з «Газети Польської» раджу щоб туло волю-шастє яке нам обіцюєте сховайтесь для себе, нетрудно щоб і ви вже по своїй волі не плакали. Чи не бачите що жовнір німецький збройну руку подав большевикові? Скажіть, вгадайте про-
 ти кого в першій мірі вони мають собі по-
 магати?

Чуваніть ся дальше що Француз вам на ве-
 кі Галичину при обіцяє.

Українець з Бара Феї.

Жертви на голодних у Галичині.

Прудентополіс:

Андрій Татарин 10\$ — кружок дівчат 9\$800 — на весілю у П. Ми-хайлишина 8\$100 — на весілю у М. Горбатого 5\$500 — на весілю в Емілії Зубик 6\$200 — Марія Сидор (з кружка) 5\$200 — Гр. Гладкий 10\$ — Стефан Красовський 6\$ — на весілю у Цаплака 6\$800.

По 5\$ жертвували: Данило Басістий, Н. Н., Михайло Саламаха, Дмитро Переговський, Рікардо Біскусіо, Гр. Ковалік (з Аргентини 5 пезів), Іван Магеровський, на крестинах у Мих. Стаків, Н. Н., кружок мужчин з Мандурі, Дмитро Кравець, члени кружка з Мандурі (5\$600).

По 4\$: Петро Комніцкий, на весілю у Мамуса. По 2\$: Онуфрій Дзьоба, Нікита Гуртак, Стефан Прус, Антоній Біскусіо, Юрко Федюк, Катарина Палубяк, Марія Музика, Іван Цікавець.

По 1\$: зложили: Дмитро Куйбіда, Павло Кушла (1\$500), Анна Вовк, Марія Солтис, Варвара Косар, Паранька Яцик, Катарина Городинська, Мих. Кривий, Пелагія Проць.

Сума оголошена в сім числі: 156\$100

В числі 13 оголошено: 9.847\$800

Загальна сума: 10.03\$900

З УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ:

Ліста ч. 43 —	Андрій Чорнобай	55\$000
Кол. Іваї	Ст. Зацерковний	50\$600
—	Никола Дрозда	23\$100
—	Тим. Шеремета	14\$700
	Разом:	143\$400

В числі 3 „Праці“ оголошено: 20.320\$220

Загальна сума зібрана в „Укр. Дні“ а оголошена в „Праці“ виносить 20.463\$620

ЖЕРТВИ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ В БРАЗИЛІЇ НА УКР. СИРОТИ В ГАЛИЧИНІ.

Діти з Іваї	10\$900
” з Маркондес (І. с.) . . .	9\$500
	20\$400

Сума оголошена в „Праці“:

В б. ч. було оголошено: 444\$900

Загальна сума: 465\$300

З Бразилії.

Страйк відновився. Робітники желізниці компанії Creat — Western домагаються підвищення платні, тому страйкують. Рух

желізничний в станах Alagoas — Parahyba i Rio Grande do Norte з причини страйків дуже ослаблений.

Доходи поштові. Чистого доходу з пошту Бразилії обчислюють на 12,228,089\$000.

У провінції Петрополіс 21. м. м. упав великий дощ, що спричинив значні шкоди.

В Паранагві вкоротці має розпочатись робота при розширеню пристані.

Вугле бразилійське, яке Бразилія транспортує до півн. Америки і інших держав, як про се повідомляє бразилійський амбасадор з Америки, узано за найлучше.

В стані С. Катарина замикають школи, у яких не учать бразилійського язика. До сі ряд позамикав вже много, і даліще ще слідить за такими.

В. Королів.

Укр. народний герой СЕМЕН ПЕТЛЮРА.

З сим числом зачинаємо в нашій часописі друкувати коротку розвідку про сього великого сина України з під пера В. Короліва, котрий теж підписується іменем: В. Старий, що тепер пробує в Празі, столиці чесько-словацької республіки.

Отаман Петлюра має тепер всього 40 літ, але вже волос його посивів, а посивів в трудах, праці і боротьбі за свободу рідного народу.

Не було в останніх часах у світі такого вожда, котрий би зі своєю армією стільки горя перебував, що власне отаман Петлюра.

З усіх сторін він з армією був окружений ворогами і союзником ворогів — тяжкою пошестію, що десяткували жовнірів. Вороги тішилися і казали, що він пропав, і його військо пропало і Україна пропала.

Але отаман Петлюра в найтяжких годинах не тратив надії на остаточну победу, бо він вірив у життєву силу того народу-величтя, що перебував тяжку ляцьку неволю, а потім другу тяжку московську тюрму, і великим підемом революційним вибився на волю.

І отаман Петлюра не завівся. Та його Україна, на яку він тужливим оком глядів, коли на неї гнали з новими царськими кайданами опричники Денікіна, вже розбилася і прогнала московських наїзників.

Петлюра у своїй великій вірі в народ не завівся. Ідея народної ідеї побідила. Із земель Української Народної Республіки прогано вже царську московщину.

Подаючи життєписний начерк отамана Петлюри в нашій часописі, радимо його прочитати всім нашим читачам і розказати другим, бо з життя великих патріотів кожий чоловік може найбільше навчитись дійсного патріотизму.

У нас, серед Українців в Бразилії є теж патріотизм, але крім того чи не більше є лише крикливості.

В таких часах як теперішні українська справа вимагає як найбільше праці, як найбільше труду і жертв. Лише трудолюбивий і жертвоволюбивий патріотизм є дійсним патріотизмом і має дійсну вартість. Крикливість без діл є пустомельством і не пома-

гає справі, а тільки шкодить. Найбільше такої пустої критики і ріжких плянів видно у таких людей, котрі звичайно нічого не роблять для народної справи і тільки шукають способу, як би викрутитись від жертв на народну ціль. А дійсний патріот і працює для народної справи і жертває дійсно говорить високопарного пустомельства а як критикує, то не для критики і для слави, але на те, щоби направити зло і помогти загально-народній справі. Таких людей треба народови, котрий стає до будови своєї держави.

Таких людей треба Україні як Семен Петлюра — людій ідейних, що ціле житте свое посвячують для народу.

Тож читайте його життєписі їдіть його слідами, а тоді поможете Україні виграти у слушній боротьбі за свободу народу і поможете при організаційній праці Української Республіки.

* * *

В життю кожного народа бувають часи, коли колективна воля всієї людності прагне досягнути якогось одного бажання; коли весь народ проймається одною великою ідеєю, до найвищого ступня належить свою духову міць, іщерь перевинюється ентузіазмом, що вже межує з фанатизмом. В ті великі і разом величні часи, якими знаменується доба новогого відродження нації, — народ творить своїх героїв. І не щаслива та нація, у якої в подібний час не зявиться такий ватажок, що він не був би цілковитим втіленнем душі народної й не відчував би чітко й ясно кожного удару пульса своєї нації. То — отара без пистиря, то — стихія, що нею не керує розум; через те і нація та стає нездатною до самостійного творчого життя, бо тільки холодний розум перетворює в цінність руйнуючу силу стихії.

Історія українського народу має богато близких сторінок, обведених заслуженим національним героям, що для своєї доби були справжнім символом колективних змагань народів. Богдан Хмельницький, Іван Сірко, Петро Дорошенко і т. п. — все то дійсні народні герої, яких витворила й вчасно поставила перед себе національна стихія українська, яким звеліла: «Веди!» — і які дійсно вели і доводили свій народ до високої мети, що нею в той час він був переповнений вщерть.

Але... то імена давно забутих славних днів, коли земля була повна казковими богатирями, мітичними постатьми, лицарями, засніми без остраху і ганджу. І, здавалося, вже не нам — правнукам давніх поколінь, може судити доля знову стати очі-в-очі проти булої легенди. Не мріялося, що доведеться нам побачити в діспотії й на живому життю пересвід-

чуватись в реальноті велических подій, оповізих серпаком казки і фантазії. Таке розмірене, таке замкнute в рамці спокійної праці, тихої й буденної, було написане життя, що ми могли тільки дивуватись та поспівово склонити голову перед героями розуму, перед великими творцями загально-людських, хоча би й на грунті національному положених, духових цінностей.

Але-ж життя схотіло і нам, дітям XX-го століття дати повторення минулого. Через велику війну народів, через ті гіперболічні струси, що їх зазнали ми, — і нам довелося побачити не мало дійсних титанів — героїв.

(Дальше буде).

Товариство ім. Т. Шевченка в Куритибі запрошує на загальні збори, котрі відбудуться 18. цвітня с. р. На сих зборах не лише буде вибиратись Виділ, але обговорити ся пекучі справи. Буде прийматись і нових членів.

Е. Колосовский.
секретар.

Позир Українці оселі Прудентопільської!
Дня 18. цвітня, в Томину неділю відбудуться загальні збори тов. „Україна“ в Прудентополі (в салі театральній) зараз по Службі Божій, зі спідуючим змістом:

1. Отворене зборів,
2. Вибір президії.
3. Звіт діяльності Виділу.
4. Вибір Нового Виділу.
5. Внески.

В тім дні буде приниматись також нових членів. Кождий член на зборах мусить явитись а товариства по лініях повинні вислати своїх заступників.

Виділ.

Лікар і оператор Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ Бувший асистент клінік європейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну ліaborаторію до бадань хемічних і мікрокскопових, та всяких інших бадань крові в слабостях внутренніх.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

Чи Ви вже були коли у склепі. НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив єще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничної.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконається кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сала повна Seccos e Molhados, зеліза, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. і. — а все по ціні найприступнішій. Переїздаючі можуть переночувати, або в барaku, або в салах на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і інші продукта кольоніальні.

До кожного потягу висилається власний віз, а в разі потреби виваймається фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

до хорих людей по всіх закутинах широкій БРАЗИЛІї.

Др. Александр Нікольський.

Славний спеціаліст з Европи, теперішній лікар при українській шпитали в Прудентополі, поручає всім терплячим Українцям та мушинам, як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудко, недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги скірні, ріжні затроєння, недуги падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повідомленням, а дістале пораду.

На відповідь заличіть поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 годин пополудні в українськім шпитали. (Бесплатно для бідних).

Кравчарня „УКРАЇНА“

Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорожчих до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обєм кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступніші.

Українці! Попирайте завсідги лише своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de

Basilio Magerovskyi

Papandua Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Paraná
Бразилія.

Найбільший скlep український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручається всім Українцям скlep свідомого Українця, в котрій найдешевіші товари споживчі, знаряддя до домашнього вжитку. Хто що потрібуете а певно що не пожалуете, коли сповіните обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купується збіже і всікі продукта кольоніальні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
в АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА
Один з найбільших і найстаріших скlepів у цілій муніципії
Іраті.

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРІДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артилерії — окраси зі золота із брошки, перстені, ланцушки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Paraná

УКРАЇНСКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукти по найтакожнішій ціні. Купує усікі продукти кольоніальні, а найцікавше, що платить до

В. КУНІСИН

ІПРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Чи Ви вже були коли у склепі. НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив єще в р. 1908 — в новім перворяднім муріваним домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничної.

В його склепі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконається кождий, хто вступить в хату Никиги Доняка. Простора сала повна Seccos e Molhados, зеліза, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. д. — а все по ціні найприступнішій. Переїздають чи можуть переночувати, або в бараку, або в салах на горі помешкання. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з єго товару.

Купую герву-матте і інші продукта кольоніальні.

До кожного потягу висилась власний віз, а в разі потреби винаймався фірмою Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

VEVAM AS CERVEJAS DA ATLÂNTICA

Atlântica
Luzitana
Curitibana
Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСТЬ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Irwassu — Куритиба) ???

ПІВА:

ясні:
Атлантика
Люзитана
Гамбурго
Куритибана
Паранаенсес
темні:
Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портрет

НАПІТКИ:

Атлантиста
Більц
Вода Столова
Женжібр
ГАЗОЗИ з:
Цитрини
Абакаш
Черешень
Малин
Помаранч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!

Роздаємо насіннє ячменю за контрактом або продаемо вибране насіннє ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, є найлучше лікарство проти кашлю і відновлюючий силу.

ХРУНЯ і ВРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукти по найтанішій ціні.

Купуємо усікі продукти кольоніальні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі є кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, каплюхи сукнинні і соломинні, і т. д.

Chrun & Irmão
Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Dr. Franca.

Спрадає ріжнородні продукти по найтанішій ціні. Купує усікі продукти кольоніальні, а найцікавше, що платить діросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЇ

прошу прийти у мій скlep і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєсь, що кажу правду!

João Moisa
Marechal Mallet Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
в АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА
Один з найбільших і найстаріших скlepів у цілім муїци

пію Іраті

Продамо товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРІДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Каплюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстні, ланцушки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odrecky
Antonio Rebouças Paraná

В. КУНІСИН

ІПРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій скlep при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і детайлічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

ІРАТИ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш скlep, який є завсіди заохочений у найріжноріжніші товари так краєві, як і заграницні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, каплюх, вовняних паль, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворіта, осотові ворицінні убрання і многі інші товари галстарийні.

НАЧИНЕ КУХОННЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завсіди на складі велику кількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернатах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРВИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграницні.

Скуповуємо герву — віск і мід
для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж детайлічна і гуртовна

для прибувших зеленіцею пічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На послуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: "Kozak" Iraty.